

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1980-1981

24 JUNI 1981

Ontwerp van programmawet 1981

AMENDEMENTEN
VAN DE HEER POULLET

ART. 81

A. In het derde lid van artikel 32bis voorgesteld door dit artikel, de woorden « De Koning kan bij in Ministerraad overlegd besluit de gevallen vaststellen » te vervangen door de woorden « De wet bepaalt de gevallen ... »

B. Hetzelfde artikel 81 aan te vullen met een § 2, luidende :

« § 2. Artikel 14, derde lid, van de wet van 29 oktober 1846 op de inrichting van het Rekenhof wordt opgeheven. »

Verantwoording

A. Zoals de Raad van State opmerkt, wordt slechts uitzonderlijk voorzien in de nietigheid van rechtswege van onregelmatige administratieve rechtshandelingen. Het is immers de verantwoordelijke instantie of de rechterlijke macht die het gebrek moet vaststellen en de handelingen intrekken, de toepassing ervan weigeren of ze nietig verklaren.

Het is volkomen parodoxaal dat het administratieve gezag zelf die nietigheid kan vaststellen. Dat komt erop neer dat een van de partijen zich kan onttrekken aan de verplichtingen die zij zelf heeft aangegaan, wat in strijd is met de algemene rechtsbeginseisen.

Bovendien is het onlogisch dat enerzijds het beginsel wordt geponeerd dat de Staat gebonden is alleen al door de handtekening van de

R. A 12075

Zie :

Gedr. St. van de Senaat :

662 (1980-1981) :

Nr 1 : Ontwerp overgezonden door de Kamer van Volksvertegenwoordigers.
Nr 2 tot 10 : Verslagen.
Nr 11 tot 20 : Amendementen.

SENAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1980-1981

24 JUIN 1981

Projet de loi-programme 1981

AMENDEMENTS PROPOSES
PAR M. POULLET

ART. 81

A. A l'alinéa 3 de l'article 32bis proposé par cet article, remplacer les mots : « Le Roi par arrêté délibéré au Conseil des Ministres peut fixer » par les mots « La loi fixe. »

B. Compléter le même article 81 par un § 2, rédigé comme suit :

« § 2. L'alinéa 3 de l'article 14 de la loi du 29 octobre 1846 relative à l'organisation de la Cour des comptes est abrogé. »

Justification

A. Comme le rappelle le Conseil d'Etat, il est exceptionnel de concevoir un régime de nullité de plein droit pour les actes administratifs. En effet, il appartient à l'autorité responsable ou au pouvoir judiciaire de constater leur vice et de les retirer ou d'en refuser l'application ou de les annuler.

Il est tout à fait paradoxaal que cette nullité puisse être définie par l'autorité administrative elle-même. Cela revient à permettre à l'une des parties de se délier de ses propres engagements contrairement aux principes généraux du droit.

De plus, il n'est pas cohérent de défendre le principe de l'engagement de l'Etat par la seule signature royale et ministérielle et, en même

R. A 12075

Voir :

Document du Sénat :

662 (1980-1981) :

Nr 1 : Projet transmis par la Chambre des Représentants.
Nr 2 à 10 : Rapports.
Nr 11 à 20 : Amendements.

Koning en de Minister en dat anderzijds aan de Koning de mogelijkheid wordt gegeven zijn eigen verbintenissen nietig te verklaren. Het land heeft recht op een minimum aan rechtszekerheid.

Indien desondanks toch voorzien moet worden in de nietigheid van rechtswege voor bepaalde handelingen die in strijd zijn met de regels van de administratieve en begrotingscontrole, omdat dit de enige manier is om een stevige grondslag te leggen voor de ministeriële verantwoordelijkheid, dan moet die bevoegdheid aan de wetgever worden verleend.

Alleen de wet kan immers een afwijking tot stand brengen van de beginselen volgens welke de overeenkomsten de partijen tot wet dienen.

Het positieve recht kent een aantal voorbeelden ter zake : de taalwetgeving, het sociaal recht...

B. Artikel 14, derde lid, van de wet van 29 oktober 1846 biedt de Ministerraad de mogelijkheid voorbij te gaan aan de weigering van het Rekenhof om zijn visum te verstrekken. Die mogelijkheid mag niet meer bestaan.

Zodra de wet zal bepalen dat sommige begrotingshandelingen van de Ministers nietig zijn, zal het Rekenhof in bepaalde gevallen zijn visum wel moeten weigeren voor de ordonnantie van betaling.

Er moet worden voorkomen dat de Ministerraad het Rekenhof kan dwingen zijn visum onder voorbehoud te verstrekken, en op die wijze de maatregel kan omzeilen. Dat is het doel van dit amendement.

Zelfs indien er geen nietigheid van rechtswege bestond, zou aan de Ministerraad de mogelijkheid moeten worden ontnomen om de wettelijke en administratieve regels te schenden.

Aan de andere kant zou de mogelijkheid geschapen door artikel 24 van de wet van 28 juni 1963 gehandhaafd kunnen blijven : zij vindt toepassing wanneer de kredieten opgebruikt zijn of bij nieuwe uitzonderlijke uitgaven.

temps, de donner au Roi la possibilité de rendre nuls ses propres engagements. Le pays a droit à un minimum de stabilité juridique.

S'il fallait, malgré tout, organiser un système de nullité de plein droit de certains actes posés en violation des règles du contrôle administratif et budgétaire parce que c'est la seule manière d'assurer la responsabilité ministérielle, il convient de réservé cette possibilité au législateur.

Seule la loi, en effet, peut apporter une dérogation aux principes selon lesquels les conventions forment la loi des parties.

Le droit positif connaît un certain nombre d'exemples en la matière : législation linguistique, droit social...

B. Le troisième alinéa de l'article 14 de la loi du 29 octobre 1846 permet au Conseil des Ministres de passer outre au refus de visa de la Cour des comptes. Il faut supprimer cette possibilité.

Dès lors que la loi organisera la nullité de certains actes budgétaires posés par les Ministres, la Cour sera amenée, dans certains cas, à refuser de viser l'ordonnance de paiement.

Il faut éviter que le Conseil des Ministres puisse contraindre la Cour à viser sous réserve et contourner ainsi la mesure. Tel est le but du présent amendement.

Même si un régime de nullité de plein droit n'était pas organisé, il ne faut plus permettre au Conseil des Ministres de violer les règles légales et administratives.

En revanche, la possibilité ouverte par l'article 24 de la loi du 28 juin 1963 pourrait être maintenue : elle concerne les cas d'épuisement des crédits prévus ou de dépense nouvelle et exceptionnelle.

E. POULLET.